

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štampa v tiskarni
na vrhu v
v št. 10
v št. 10
v št. 10

Štev. 41.

V Mariboru, dne 13. oktobra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Naši deželni poslanci.

Kdor zasleduje delovanje naših deželnih poslancev v Gradcu, lahko razvidi, da se največ predlogov, katere so stavili, bavi z različnimi vremenskimi nesrečami in nezgodami, ki so zadele slovenske volilce. To pač let s ni nobeno čudo! Že dolgo niso vremenske nezdore tako zasledovale našega spodnještajrskega ljudstva kakor ravno tekoče leto. Naši slovenski poslanci torej dokazujejo s svojimi tozadevnimi predlogi, da poznajo položaj svojih volilcev in da tudi za nje kaj storijo.

Slovenski poslanci pa so stavili letos tudi več predlogov zaradi deželnih zavarovanj, tako predlog zaradi zavarovanja živine in zavarovanja proti toči. Tudi za deželno zavarovanje proti ognju bodo naši poslanci glasovali, kadar bo prišla ta zadeva v deželni zbor v resno pretresovanje.

Zakaj pa se zavzemajo kmetijski poslanci sedaj naenkrat za taka deželna zavarovanja? Znano je namreč, da imajo enake zasebne zavarovalnice velikanski čistí dobiček pri svojem podjetju. Ne tisočaki, ampak milijoni in milijoni se stekajo v nadomestilne zaklade zavarovalnice in v žepo onih bogatašev, ki so ustanovili s svojim denarjem zavarovalne zavode. Naši poslanci pa si mislijo: Vse te milijone bi lahko imela dežela, ako bi ona sama ustanovila in vodila enake zavarovalnice. In milijone naša dežela krvavo potrebuje, kajti nemška večina slabo gospodari. Izvrže veliko tudi za nepotrebne reči kakor so gledališča, jahalnice, drsališča, studenten-

helmi itd., a denar si hoče dobiti le z zvišanjem doklad. Naše deželne doklade pa so itak že 51 % visoke in kmetje jih že težko plačujejo. Deželne zavarovalnice bi postale za deželo novi denarni viri, ki bi davkoplačevalcem mnogo pomagale.

Naši poslanci so torej izvestno dobro ravnali, da so stavili predloge za deželne zavarovalnice. Bati se je pač, da nemško-nacionalna večina, v kateri sedijo tudi Stiger, Ornič, Stallner in kjer bi sedel tudi Wratschko, ako bi tako sijajno ne propadel, odklonijo veleskoristne predloge zaradi zavarovalnic. Saj ta večina, v kateri sedijo bogati tržani in meščani, noče nič storiti za ubogega kmeta, kakor je to dokazala tudi z odklonitvijo za kmeta potrebnih zadrug. Toda slovenski poslanci si lahko umijejo roke, oni so storili svojo dolžnost. Jeza bednih, zapuščenih kmetov se pa naj obrne potem proti onim zaslepljencem, ki se lovijo pri vsaki volitvi za frake nemških tržanov in meščanov, vsled česar mora meščansko-tržaska večina v deželni zboru misliti, da mnogi kmetje soglašajo z njeno kmetu sovražno politiko. Nem čurji med kmeti, naj potem berejo »Štajerca« ali ne, ki glasujejo proti slovenskim kmetiskim poslancem, niso torej samo izdajalci našega jezika, ampak tudi izdajalci našega kmeta!

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Ako so došla poročila resnična, kaže vse, da se bo vnela blizu Liaojanga velika bitka.

Japonci bi imeli rajši bitko pri Mukdenu, kjer je za nje ugodnejše stališče, med tem ko se hočejo Rusi bojevati južno od Mukdena. Pri teh majhnih in večjih praskah prednjih straž so Rusi prizadejali Japoncem precej občutnih izgub. Posebno kozaki so za vojevanje izborni. Dne 5. t. m. so napadli sedem japonskih eskadronov ter jih zapodili v beg. Japonci so bežali v takem neredu, da niso mogli vzeti ranjencev s seboj in so Rusi vjeli mnogo vojakov in dva častnika.

Došla poročila namreč pravijo, da se Rusi ne bodo več umikali, ampak da bodo začeli prodirati, ker se čutijo dovolj močne. Vladni ruski list ima iz Mukdena poročilo, da je Kuropatkin izdal dne 2. t. mes. naslednje dnevno povelje: Pred več nego sedmimi meseci nas je napadel sovražnik pred Port Arturjem, predno je bila vojna naznanjena. Od tedaj so ruske čete izvršile mnogo junaskih dejanj, na katere je lahko domovina ponosna, a sovražnikova ošabnost le še ni poražena, ampak še sanjari dalje o popolni zmagi. Čete naše mandžurijske armade, dasi krepkega duha, niso bile dovolj številne, da bi porazile japonsko armado, treba je bilo časa, da se zagotovi naši armadi popolni uspeh. Radi tega sem zapovedal umikanje, dasi smo Japonce opetovano odbili. Kuropatkin hvali uzorno umikanje čet od Ljaojana do Mukdena in pravi, da je car določil zadostno število vojakov, da bo Japonska končno premagana. Premagati je silne težave, da se vse to spravi preko oddaljenosti 10000 vrst na bojišče. Stotisoče ljudi, na tisoče konj, na milijone tovorov se spravlja tekom sedmih

Listek.

Skrivnostna hiša.

(Dogodbica; iz hrvatskega prev. J. V. Starogorski).

I.

»Da vam kažem svoje povsem odkritosrčno mnenje, dragi gospod... kako vam je ime?«

»Fran Dornauer.«

»Da vam potem, dragi moj gospod Dornauer, povsem odkritosrčno kažem svoje mnenje o grozoviti povesti, katero ste nam tu pripovedovali, vam moram reči, da se mi zdi, da ste vi včeraj z nekaterimi veselimi prijatelji večerjali in malo preveč pili. Potem ste si pa sestavili to grozno povest, katero vi sami ne verjamete. Vaše zdravo lice, z nelepa obleka podpirata mojo sumnjo.«

»Ali jaz se sklicujem na svoje poštenje...«

»Oprostite, v vašem stanju nemoremo verovati na poštenje, ampak samo na dokaz! Ako ne morete vaše izjave podpirati s kakim koli dokazom, vam ne moremo verovati.«

»Dokazov imam dovolj: aginila mi je ura, verižica, denar.«

»Vi tako pravite, a morebiti sami sebe varate.«

»Sedaj se spominjam: imam oblečeno srajco, ki je last te proklete razbojniške družbe. Evo vam je.«

»Dajte, da vidimo... Vraga, to pa je res dragoceno! Jak, donesite skatlijo s srajcami, ki je označena pod imenom »Michigan.«

V skatliji iz trdega papirja so ležale štiri lepe, umetno vezane nočne srajce, ki so bile oni na Dornauerju slične.

»Prosim vas, odkod imate te srajce?« vpraša tujec.

»Na to vprašanje vam odgovorim pozneje, ker vas moram sedaj prositi, da še enkrat ponovite vašo povest. Gospod pisar, zapišite vse točno v zapisnik, kar bo ta gospod povedal.«

»Jaz sem,« začne Dornauer, »zasebnik iz Monakova, ter sem prišel v Chicago samo za to, da obiščem svetovno razstavo in zajedno spoznam zemljo in ljudi. Moj sin ima tovarno in da bi mi to potovanje še koristilo, sem hotel zanj še marsikaj nakupiti. Vzel sem zato mnogo denarja seboj in ker ljubim nakit, sem vzel seboj tudi zlato uro, ki je bogato okrašena z dragotinami in sem jo dal na zlato verižico. V srajco sem djal manšetne gumbe z dijamanti. V Chicago, kamor sem včeraj prispel, sem takoj poiskal stanovanje, a ni bilo več nobenega praznega mesta. Vse sobe so bile oddane. Moral sem se zadovoljiti

z majhno sobico, kamor sem dal svojo prtljago. Ker je še bil čas, sem takoj obiskal razstavo in se zaglobil v razstavljenе predmete. Ko sem hotel zvečer iti domov, sem pozabil, Bog ve kako, ime svojega bivališča. Glave mi je bila polna raznih misli o predmetih iz razstave in nikakor se nisem mogel spomniti imena. Med tem je nastala noč in je še jelo deževati. Neznaje, kaj naj začnem, sem hodil okrog. V tem pristopi k meni neki fino oblečen gospod, ki me je že nekaj časa opazoval in me zelo ljubeznivo nagovoril:

»Gospod, zdi se mi, da nekaj iščete. Mogoče vam lahko pomagam.«

To me je veselilo, ker je ta človek napravil na me utis povsem poštenega moža. Povem mu svojo nepriliko, da sem pozabil naslov svojega bivališča, in sedaj ne vem, kje naj prenočim. On nekaj časa premišlja.

»To je zelo neljub položaj,« reče potem.

»Jaz sem rojen v Chicagu, ali da bi moral danes ob tem času iskati stanovanje in prenočišče, bil bi v takem položaju kakor vi. Vi niti pojma nimate, kakšni lopovi so v tem mestu, odkar se je začela razstava. Človek se po dnevu ni varen svojega imetja in življenja, kaj še le po noči...«

»Pa kaj naj počnem sedaj? V tem dežju in noči ne morem ostati na ulici!« ga vprašam v strahu. »Ali ne poznate morebiti kako